

Vastine itselleni

Kirjoitin Yhteiskuntapolitiikan numeron 2/2004 Avauksia-osastoon pohdintoja huume tutkimuksessa käytetyistä näkökulmista otsikolla ”Huume tutkimus kasvukivuissaan”. Muuttamat päihdetutkijat ovat epävirallisilla foorumeilla arvostelleet kirjoitusta jyrkästi. Koska he eivät kuitenkaan halua kirjoittaa vastinetta, kirjoitan sellaisen itse siltä osin, kuin kritiikki kohdistuu asiaan, joka on mielestäni tärkeä korjata ja on oikeutettua.

Kirjoituksessani puhuin liian suurpiirteisesti suomalaisesta huumeiden käytön tutkimuksesta ja sen perinteestä, sillä tosiasiassa huumeiden käyttöä on Suomessa tutkittu, etenkin tarkoittamassani laadullisen tutki-

muksen ja kulttuurintutkimuksen piirissä, vasta varsin vähän. Näin kritiikki kohdistui pahimmillaan yksittäisten tutkijoiden työhön, mikä ei kirjoituksen näkökulmasta ole perusteltua.

Oikeampi tarkastelutaso olisi kansainvälinen huume tutkimuksen kenttä, josta Geoffrey Hunt ja Judith C. Barker (Socio-cultural anthropology and alcohol and drug research: towards a unified theory. *Social Science & Medicine* 53 [2001], 165–188) ovat esittäneet laajaan kirjallisuuskatsaukseen perustuen hyvin samantapaisia näkemyksiä kuin kirjoituksessani esitin, vaikka heidän painopisteensä onkin USA:ssa. Yhteneväisiä kansainvälisen huume tutkimuk-

sen kentän painotuksia ja perinteitä on löydettävissä myös Tim Rhodesin ja David Mooren katsauksesta (Editorial Review. On the qualitative in drug research: part one. *Addiction Research & Theory* 9 [2001]: 4, 279–297) laadulliseen huume tutkimukseen. Siitä, miten suomalainen huume tutkimus poikkeaa kansainvälisestä tutkimuskentästä tai yhtenee sen kanssa, lienee turhan aikaista tehdä pitkälle meneviä arvioita, vaikka kriittistä keskustelua onkin hyvä luoda ja ylläpitää myös Suomessa, mihin Huntin ja Barkerin analyysi antaa hyvän lähtökohdan.

PAULIINA SEPPÄLÄ

Vuoden 2003 kulttuuriteko

Professori J. P. Roos puuttui tärkeään asiaan suomenkielisessä tieto-/tiedekirjallisuudessa (YP 3/2004). Hänen mukaansa ensinnäkin vain ”luonnon- ja yhteiskuntatieteiden leikkauspisteissä” olevia ”moderneja klassikoita” on julkaistu suomeksi. Näistä käännöksistä voimme tuskin liikaa kiittää Kimmo Pietiläisen Terra Cognita -kustantamoa.

Toiseksi Roos mainitsee, että varsinaisia klassikoita on ”edelleen häpeällisen paljon suomentamatta”. Terra Cognita osallistuu kyllä siihenkin: esimerkiksi

Darwinin Tunteiden ilmeneminen ihmisissä ja eläimissä ilmestyy pian Anto Leikolan käännöksenä. Esipuheen kirjaan on tehnyt kasvotutkimuksen pioneeri Paul Ekman, joka kokeellisesti osoitti, että tiettyjä perustunteita vastaavat samat kasvonilmeet kaikkialla maailmassa.

Valitettavasta käännöstilanteesta huolimatta haluan nostaa esille toisen ilahduttavan poikkeuksen. Pidän kyseisen käännöksen julkaisemista vuoden 2003 kulttuuritekona. Kautelari-kustannus toi loppuvuodesta

markkinoille Adam Smithin Moraalitunteojen teorian (The Theory of Moral Sentiments; 6. painoksesta vuodelta 1790 suom. Matti Norri). Smith tunnetaan lähinnä Kansojen varallisuudesta (suomennettu jo 1930-luvulla) ja näkymättömän käden teoriasta. Moraalitunteojen teoria oli kuitenkin Smithin mielestä hänen pääteoksensa. Kirjan tulisi kuulua ainakin sosiaalipsykologian perusopintoihin.

OSMO TAMMISALO